

Uz sākumlapu>Prasības iesniegšana tiesā>Eiropas tiesiskās sadarbības atlants civilīetās>Pārstrādātā regula "Brisele I" Pārstrādātā regula "Brisele I"

Portugāle

65. panta 3. punkts – informācija par to, kā saskaņā ar dalībvalstu tiesību aktiem var noteikt regulas 65. panta 2. punktā minēto spriedumu sekas
Nepiemēro.

74. pants — Valstu noteikumu un procedūru apraksts par spriedumu izpildi

Piespiedu izpildes pasākums ir tiesvedība, ko ierosinājis kreditors vai puse, kura cēlusi prasību pret parādnieku vai atbildētāju, un kurā kreditors lūdz tiesu piespriest tam pienākošos saistību piespiedu izpildi. Piespiedu izpildes pasākuma pamatā ir pieņēmums, ka attiecīgās tiesības iepriekš tika deklarētas vai atzītas ar **izpildrakstu**. Šādu darbību mērķis ir nodrošināt saistības piespiedu izpildi ar valsts iestādes starpniecību. **Izpildrakstā** ir izklāstīti juridiskie fakti, kas pamato piespiedu izpildes prasītājas puses lūgumu, un nodrošināta noteiktības pakāpe, kas nepieciešama piespiedu pasākumu piemērošanai pret atbildētāju. Civilprocesa kodeksā (*Código de Processo Civil*) ir klasificēti šādi izpildraksti:

a) Notiesājoši spriedumi: Notiesājoši spriedumi ir izpildraksti, kas tiek izdoti tikai pēc galīgā sprieduma pasludināšanas, izņemot gadījumus, kad apelācijas sūdzībai, kas iesniegta par notiesājošu spriedumu, ir tikai devolutīva iedarbība. Šķīrējtiesas (*tribunal arbitral*) lēmumi ir izpildāmi ar tādiem pašiem noteikumiem kā vispārējās jurisdikcijas tiesas nolēmumi (2011. gada 14. decembra likuma Nr. 63/2011 47. pants).

b) dokumenti, kurus sagatavojis vai kuru autentiskumu apstiprinājis notārs vai jebkura cita struktūra vai speciālists ar attiecīgām pilnvarām, nosakot vai atzīstot jebkuru pienākumu: Tie ir autentiski dokumenti (dokumenti, kurus ir sagatavojušas valsts iestādes saskaņā ar juridiskām formalitātēm savu pilnvaru robežās vai tādas darbības jomas ietvaros, ko tām piešķir notārs vai cita valsts akreditēta valsts amatpersona) un apliecināti dokumenti (dokumenti, kurus sagatavojušas privātpersonas un pēc tam apstiprinājušas tos pie notāra vai citas struktūras vai speciālista ar līdzvērtīgām pilnvarām).

c) kredītvēstules, pat ja tās nav nodrošinātas, ar nosacījumu, ka attiecību pamatā esošie fakti ir izklāstīti dokumentā vai norādīti izpildes rīkojumā: piemēram, vēstule, parādzīme vai čeks.

d) dokumenti, kas ir izpildāmi, pamatojoties uz īpašu noteikumu: piemēram, lēmums par pagaidu noregulējumu, kam pievienots izpildes rīkojums (2003. gada 17. februāra Dekrēta-likuma Nr. 32/2003 6.–8. pants un 1998. gada 1. septembra Dekrēta-likuma Nr. 269/98 7.–21. pants).

Lai saistībai tiktu piemērota piespiedu izpilde, nepieciešams, lai: tā ir **konkrēta** (proti, noteikta rakstura – *an debeatur*), ir **pienācis tās samaksas termiņš** (proti, termiņš ir pagājis vai saistības samaksas termiņš pienāk automātiski, tiklīdz parādnieks saņem pieprasījumu) un tai ir **netosumma** (proti, noteikta summa – *quantum debeatur*).

Tiek piemērotas **dažādas procedūras**, ņemot vērā **piespiedu izpildes mērķi** (konkrētas summas samaksa, konkrēta priekšmeta piegāde, konkrētas darbības izpilde vai neizpilde). Ja likums paredz **īpašu piespiedu izpildes procedūru** (piemēram, uzturēšanas saistību izpildes procedūru), tā ir jāpiemēro. Visos gadījumos, kad īpašā procedūra nav piemērojama, izmanto **vispārīgo veidu**. Atkarībā no izpildes mērķa un izpildes rīkojuma veida **vispārējā piespiedu izpildes procedūra** var būt **saīsināta** vai **parasta**.

Kompetentās iestādes piespiedu izpildes procesā ir tiesu izpildītāji un tiesas (tiesnesis un tiesas kanceleja). **Tiesu izpildītājs** veic visus piespiedu izpildes pasākumus, kuru veikšanai nav norīkota tiesas kanceleja vai kuri ietilpst tiesneša kompetencē, piemēram, pavēstes, paziņojumi, publikācijas, datu bāzes meklēšana, aresti un to reģistrēšana, izlīgumi un maksājumi. **Tiesnesim** ir pienākums veikt visas procesuālās darbības, uz kurām attiecas tiesneša prerogatīvas princips vai kuras ir pretrunā ar pušu vai trešo personu pamattiesībām. **Tiesas kanceleja** risina administratīvos aspektus un nodrošina piespiedu izpildes procedūru pareizu īstenošanu.

Attiecībā uz **piespiedu izpildes ierobežojumiem**, pamatojoties uz parādnieka aizsardzību, jāņem vērā, ka parastā piespiedu izpildes darbība, ko piemēro attiecībā uz konkrētas summas samaksu, ir **arests**. Tas ietver tās puses mantas likumīgu arestēšanu, pret kuru ir vērsta piespiedu izpilde, lai pārdotu minēto mantu un pārdošanas ieņēmumus izmantotu izpildāmās saistības segšanai. Principā piespiedu izpildi var piemērot visai parādniekam piederošajai arestējamajai mantai, uz kuru saskaņā ar materiālo tiesību normām var vērst piedziņu nenomaksātu parādsaistību gadījumā. Tomēr likums pilnībā vai daļēji izslēdz no parādnieka mantas noteiktu arestējamo mantu vai tiesības, nosakot **absolūtu** vai **relatīvu imunitāti pret arestu** vai **pilnīgu** vai **daļēju imunitāti pret arestu**. Turklāt arests ir jāattiecinā tikai uz mantu, kas nepieciešama, lai samaksātu parādu, pret kuru vērsta piespiedu izpilde, un segtu visas paredzamās ar piespiedu izpildi saistītās izmaksas.

Civilprocesa kodekss nosaka **piespiedu izpildes ierobežojumus, pamatojoties uz termiņa izbeigšanos un noilgumu**. Šie ierobežojumi kalpo par pamatu iebildumiem pret piespiedu izpildi, izmantojot procesuālu darbību, dēvētu par "iebildumu pret arestu kā piespiedu izpildi", bet tikai tad, ja termiņš ir izbeidzies vai noilgums ir iestājies pēc diskusiju noslēguma deklarativajā aktā.

Parasti attiecībā uz visām atsavināmajām tiesībām vai tiesībām, kurām ir noteikts atbrīvojums saskaņā ar likumu, **iestājas noilgums**, ja tās netiek izmantotas likumā noteiktajā termiņā.

Tiesas nevar atsaukties uz noilgumu *ex officio*. Tāpēc uz noilgumu ir jāatsaucas personai, kurai tas ir izdevīgs, tās pārstāvim vai prokuratūrai (*Ministério Público*).

Kad noilguma termiņš ir beidzies, labuma guvējs (t.i., parādnieks) var atteikties izpildīt saistību vai jebkādā veidā iebilst pret noilguma tiesību izmantošanu.

Parastais noilguma termiņš ir 20 gadi, taču likumā ir paredzēti arī īsāki termiņi. **Noilguma termiņus var pārtraukt vai apturēt**. Atšķirība ir tāda, ka apturēšana notiek ar likuma spēku un neatkarīgi no kreditora gribas, savukārt pārtraukums ir atkarīgs no kreditora veiktās darbības šim nolūkam.

Attiecībā uz **noilguma termiņa pārtraukuma ilgumu**, ja pārtraukums ir piemērots, pamatojoties uz pavēsti, paziņojumu vai līdzvērtīgu darbību vai šķīrējtiesas līgumu, jaunais noilguma termiņš sākas tikai tad, kad lēmums par procedūras slēgšanu kļūst galīgs.

Tiklīdz noilguma termiņš ir beidzies, labuma guvējs var atteikties izpildīt saistību vai jebkādā veidā iebilst pret noilguma tiesību izmantošanu. Tomēr, ja parādnieks veic darbību pēc savas gribas attiecībā uz saistību, kurai iestājies noilgums, viņš vēlāk nevar pieprasīt restitūciju, pat tad, ja nezināja par noilgumu.

Atsaukties uz noilgumu drīkst tikai tie kreditori un trešās personas, kam ir likumīgas intereses par noilguma pasludināšanu, pat ja parādnieks no tā ir atteicies. Ja parādnieks ir atteicies atsaukties uz noilgumu, kreditori uz to var atsaukties tikai tad, ja ir izpildīti civiltiesībās paredzētie nosacījumi par apstrīdēšanas prasību (*actio pauliana*). Ja apsūdzības izvirzīšanas gadījumā parādnieks neatsaucas uz noilguma termiņu un tiek notiesāts, galīgais lēmums neietekmē viņa kreditoru atzītās tiesības.

Attiecībā uz **termiņa izbeigšanos**, ja saskaņā ar likumu vai pušu gribu tiesības ir jāizmanto noteiktā termiņā, piemēro noteikumus par termiņa izbeigšanos, ja vien likumā nav nepārprotamas atsaucē uz noilgumu. Termiņa izbeigšanos var novērst tikai tad, ja tiek veikta jebkāda darbība ar likumā vai līgumā paredzētu preventīvu ietekmi likumā vai līgumā noteiktajā termiņā.

Deklaratīvas vai piespiedu izpildes darbības veikšana novērš termiņa izbeigšanos bez vajadzības paziņot par to parādniekam. Termiņa izbeigšanos var apturēt vai pārtraukt tikai likumā paredzētajos gadījumos; ja likumā nav noteikts cits konkrēts datums, termiņa izbeigšanās sākas brīdī, kad var likumīgi izmantot tiesības. Termiņa izbeigšanos tiesa novērtē *ex officio*, un neatņemamo tiesību gadījumā to var izmantot jebkurā tiesvedības posmā. Ja piespiedu izpilde tiek uzsākta, pamatojoties uz atsavināmām tiesībām, uz termiņa izbeigšanos jāatsaucas personai, kura no tā gūst labumu (principā parādniekam /pusei, pret kuru tiek vērsta piespiedu izpilde).

Lai iegūtu sīkāku un detalizētāku informāciju, lūdzu, skatiet sadaļu [Sprieduma izpildes procedūras – Portugāle](#).

75. panta a) punkts – Tiesu, kam jāiesniedz sprieduma izpildes atteikuma pieteikums saskaņā ar 36. panta 2. punktu, 45. panta 4. punktu un 47. panta 1. punktu, nosaukumi un kontaktinformācija

Tiesas, kuru jurisdikcijā ietilpst lietu izskatīšana un leģšana par pieteikumiem, kas minēti 36. panta 2. punktā, 45. panta 4. punktā un 47. panta 1. punktā, ir šādas tiesas:

- kompetentās apgabaltiesas Civillietu centrālā nodaļa (*Juízo Central Cível*) (ja tāda ir); vai
- kompetentās apgabaltiesas Civillietu vietējā nodaļa (*Juízo Local Cível*) vai, ja tādas nav – kompetentās apgabaltiesas Vispārējo lietu vietējā nodaļa (*Juízo Local de Competência Genérica*).

75. panta b) punkts – Tiesu, kurās iesniedz pārsūdzību par sprieduma izpildes atteikuma lēmuma piemērošanu saskaņā ar 49. panta 2. punktu, nosaukumi un kontaktinformācija

Lēmumus par pieteikumiem atteikt piespiedu izpildi pārsūdz atbilstoši 49. panta 2. punktam, pārsūdzību iesniedzot **Apelācijas tiesā** (*Tribunal da Relação*).

75. panta c) punkts – Tiesu, kurās iesniedz jebkādu tālāku pārsūdzību saskaņā ar 50. pantu, nosaukumi un kontaktinformācija

Visas turpmākās pārsūdzības ir jāiesniedz **Augstākajā tiesā** (*Supremo Tribunal de Justiça*).

75. panta d) punkts – Valodas, kas ir pieņemamas veidlapu tulkojumiem par spriedumiem, publiskiem aktiem un tiesas izlīgumiem

Nepiemēro. Tikai portugāļu valodā.

76. panta 1. punkta a) apakšpunkts – Noteikumi par valsts jurisdikciju, kas minēti 5. panta 2. punktā un 6. panta 2. punktā

Valsts noteikumi par jurisdikciju, kas minēti 5. panta 2. punktā un 6. panta 2. punktā, ir šādi:

- **Civilprocesa kodeksa 63. panta 1. punkts** paredz tiesu ekstrateritoriālu jurisdikciju tiesai ar jurisdikciju filiāles, aģentūras, biroja, delegācijas vai pārstāvniecības atrašanās vietā (ja tā atrodas Portugālē) gadījumos, kad pieteikums iesniegts izsniegšanai galvenajam birojam (ja tas atrodas ārzemēs); un
- **Darba procesa kodeksa 10. pants** (*Código de Processo do Trabalho*) paredz tiesu ekstrateritoriālu jurisdikciju tiesai ar jurisdikciju pieteikuma iesniedzēja dzīvesvietā ar darba līgumiem saistītā tiesvedībā, kurā darba ņēmējs vēršas pret darba devēju.

76. panta 1. punkta b) apakšpunkts – Noteikumi par trešo personu piedalīšanos, kas minēti 65. pantā

Nepiemēro.

76. panta 1. punkta c) apakšpunkts – Konvencijas, kas minētas 69. pantā

Konvencija starp Čehoslovākijas Republiku un Portugāli par spriedumu atzīšanu un piespiedu izpildi, kas parakstīta Lisabonā 1927. gada 23. novembrī.

Lapa atjaunināta: 07/04/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsaucies. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.